

Avdelningen för arbetsgivarpolitik
Förhandlingssektionen
Phia Moberg
Maria Dahlberg

Arbetsmarknadspolitiska insatser i form av anställning

Inledningsvis och med anledning av en del frågor kring kollektivavtalet BEA och dess tillämpningsområde följer en kort sammanställning av avtalets innebörd.

BEA:s tillämpningsområde

BEA är det kollektivavtal som reglerar anställningsvillkoren för arbetsstagare i arbetsmarknadspolitiska insatser. Avtalet är tecknat för arbetstagare som anvisas anställning från arbetsförmedlingen eller arbetstagare som på arbetsgivarens initiativ anställs för att mildra arbetslösheten.

I avtalets 1 kap. § 2, Tillämpningsområde m.m., anges att avtalet är tillämpligt för

- skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare, (OSA)
- lärlingar
- anställningar som sker i syfte att mildra arbetslösheten.

När det gäller arbetstagare som anställs ”för att mildra arbetslösheten” tillämpas BEA för dem som i sin anställning går utanför den ordinarie verksamheten och verksamhetsbudget och inte ersättes med ordinarie personal. I sådant fall krävs ingen överenskommelse med lokal arbetstagarorganisation.

I vissa fall är det möjligt att tillämpa BEA även i syfte att mildra arbetslösheten för en anställning som ingår i den ordinarie verksamheten, på en reguljär anställning. I ett sådant fall krävs dock lokal överenskommelse för att denne ska gå på BEA, (anmärkningen till § 2).

Om inte någon av ovanstående förutsättningar är aktuella tillämpas AB.

Tillämpning av LAS eller inte

I 1 §, punkt 4 lagen om anställningsskydd, LAS anges att anställda med *särskilt anställningsstöd, i skyddat arbete* eller *utvecklingsanställning* undantas tillämpning av lagen.

- *Särskilt anställningsstöd*, (1997:1275) används för Insteigsjobb, Jobb- och utvecklingsgarantin samt Plusjobb,
- *Skyddat arbete*, (2000:630) de s.k. OSA- anställda,
- *Utvecklingsanställning*, (2000:630) anställning som tillkom 1 januari 2006.

Det är endast när någon av dessa tre insatser anges vid arbetsförmedlingens anvisning till anställning som LAS är helt undantagen.

Därutöver finns vissa begränsningar i BEA (förutom OSA) när det gäller LAS. Det är § 4 i BEA, Anställningsform som säger att 5 § LAS regler om tidsbegränsade anställningar och § 28 om underrättelseskyldighet vid tidsbegränsade anställningar inte gäller anställda på BEA. Inte heller gäller skyldighet enligt 15, 30 och 30a §§ LAS gällande underrättelse, varsel och besked. Anställningstid enligt BEA ger inte och tillgodoräknas inte för företrädesrätt till återanställning som avses i 25 § LAS inte heller gäller 25a § i LAS.

Däremot har den som går in på en AB-anställning rätt att tillgodoräkna tiden från tidigare BEA-anställning vid exempelvis en senare arbetsbristsituation.

Nya insatser 2008

Från och med årsskiftet införs nystartsjobb, enligt förordning (2007:1366) om ändring i förordningen (2006:1481) om stöd för nystartsjobb, även inom den offentliga sektorn. Därmed ersätter detta cirkulär det tidigare cirkuläret 2007:6.

Det finns tre varianter av nystartsjobb:

- Nystartsjobb
- Nystartsjobb för deltidarbetslösa
- Nystartsjobb för långtidssjukskrivna

Gemensamt för åtgärderna är att stödet gäller alla sorters anställning; tillsvidare-, prov- eller visstidsanställning. Då ett nystartsjobb utgör en reguljär anställning gäller AB som kollektivavtal om inte BEA skulle kunna vara tillämpligt. Nystartsjobbet behöver inte ha förmedlats via Arbetsförmedlingen. Däremot måste arbetsgivaren ansöka om nystartsjobb hos Arbetsförmedlingen för den person som man avser anställa. Arbetsförmedlingen måste också fatta beslut innan anställningen påbörjas. Den arbetsgivaren vill anställa på nystartsjobb ska vara anmäld på Arbetsförmedlingen när beslut fattas, men det går bra att anmäla sig i samband med att arbetsgivaren lämnar in ansökan om nystartsjobb.

Nystartsjobb

Målgrupper

En förutsättning för att beviljas ett nystartsjobb är att personen antingen:

- varit arbetslös
- deltagit i arbetsmarknadspolitiska program
- varit sjukskriven med sjukpenning, rehabiliteringspenning, sjukersättning eller aktivitetsersättning
- fått socialbidrag/ekonomiskt bistånd som arbetslös
- varit anställd av Samhall eller
- deltar i jobb- och utvecklingsgarantin.

Den som har fyllt 20 men inte 25 år ska ha varit utanför arbetslivet på heltid sedan minst sex månader. Den som har fyllt 25 ska ha varit utanför arbetslivet på heltid sedan minst ett år.

Tid med vård av eget barn som är under två år eller, om barnet är adopterat, i två år efter barnets ankomst till familjen, är överhoppningsbar. Stöd kan också lämnas för en person som är arbetslös och som beviljats uppehållstillstånd inom de senaste tre åren.

Ekonomiskt stöd till arbetsgivaren

Ekonomiskt stöd lämnas genom att arbetsgivaren slipper hela kostnaden för de arbetsgivaravgifter och de löneavgifter för den anställde som arbetsgivaren ska betala enligt socialavgiftslagen (2000:980) och lagen (1994:1920) om allmän löneavgift, d.v.s. 32,42 %.

Stödet lämnas normalt under lika lång tid som den anställde varit utanför arbetslivet dock under högst ett år i taget.

För den som fyllt 20 men inte 25 år lämnas stöd upp till tolv månader, eller upp till fem år om han eller hon varit sjukskriven. För den som fyllt 25 men inte 55 år lämnas stöd upp till fem år.

För den som fyllt 55 år lämnas stöd under dubbla den tid som personen har varit frånvarande från arbetslivet. Dock lämnas stödet i högst tio år eller till första dagen i den månad som han eller hon fyller 65 år.

För personer som deltar i jobb- och utvecklingsgarantin och inte uppfyller något av övriga villkor utgår stöd i ett år.

För en person från ett annat land lämnas stöd under de tre första åren från den tidpunkt då personens uppehållstillstånd har beviljats eller under längre tid enligt villkoren ovan.

Nystartsjobb för deltidsarbetslösa

Under 2008 kan även deltidsarbetslösa få nystartsjobb.

Målgrupper

Stödet lämnas för såväl nyanställningar som när en redan deltidsanställd erbjuds heltidsanställning. Anställningen som erbjuds ska motsvara heltid eller ska motsvara arbetskraftsutbudet i det fall den enskildes arbetsutbud är lägre på grund av sjukdom och han eller hon därmed uppbär sjukpenning.

En förutsättning för att beviljas stöd är att personen sedan minst två år varit arbetslös på deltid eller med kombination av deltid och heltid eller tid då han eller hon deltagit i arbetsmarknadspolitiska program.

Personen ska ha fyllt 20 år och som längst kan stödet lämnas till den månad då personen fyller 65 år.

Ekonomiskt stöd till arbetsgivaren

Den som anställer en deltidsarbetslös person får ekonomiskt stöd motsvarande hälften av de arbetsgivaravgifter och de löneavgifter för den anställde som arbetsgivaren ska betala enligt socialavgiftslagen (2000:980) och lagen (1994:1920) om allmän löneavgift.

Stödet lämnas som längst under ett år och som längst till 2008-12-31.

Nystartsjobb för långtidssjukskrivna

Målgrupper

Från årsskiftet är det även möjligt att få stöd då man anställer personer som i minst ett år på heltid haft: sjukpenning, rehabiliteringspenning, sjukersättning eller aktivitetsersättning.

Ekonomiskt stöd till arbetsgivaren

Den som anställer en långtidssjuk person får ekonomiskt stöd motsvarande dubbla arbetsgivaravgifter och de löneavgifter för den anställde som arbetsgivaren ska betala enligt socialavgiftslagen (2000:980) och lagen (1994:1920) om allmän löneavgift.

Stödet lämnas normalt under lika lång tid som den anställda varit utanför arbetslivet dock under högst ett år i taget.

För den som fyllt 20 men inte 55 år lämnas stöd upp till fem år. För den som fyllt 55 år lämnas stöd under dubbla den tid som personen har varit frånvarande från arbetslivet på grund av sjukskrivning. Dock lämnas stödet i högst tio år eller till första dagen i den månad som han eller hon fyller 65 år.

Redan befintliga arbetsmarknadspolitiska insatser

OSA – Skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare

OSA, enligt förordningen (2000:630) om särskilda insatser för personer med funktionshinder som medför nedsatt arbetsförmåga, syftar till att ge dessa personer möjlighet till anställning med rehabiliterande inslag. Målgruppen för OSA omfattar:

- arbetslösa med socialmedicinskt funktionshinder,
- arbetslösa som är berättigade till insatser enligt lagen (1993:387) om stöd och service till funktionshindrade,
- arbetslösa som på grund av långvarig och svår psykisk sjukdom inte tidigare haft kontakt med arbetslivet eller varit borta ifrån det under längre tid.

Det ekonomiska stöd som ges påverkas av två faktorer, lönekostnaden för den anställda samt arbetsförmågan.

Utvecklingsanställning

Den som är arbetslös och har ett funktionshinder som medför nedsatt arbetsförmåga och har behov av anpassat arbete kan anvisas en Utvecklingsanställning, enligt förordningen (2000:630) om särskilda insatser för personer med funktionshinder som medför nedsatt arbetsförmåga, om han eller hon behöver få utveckla sin kompetens och öka sin arbetsförmåga genom arbete.

Ekonomiskt stöd lämnas enligt samma regler som för lönebidrag. Stödet storlek ställs i relation till den anställdes nedsatta arbetsförmåga och det arbete som ska utföras.

Trygghetsanställning

Den som är arbetslös och har ett funktionshinder som medför nedsatt arbetsförmåga och som bedöms ha stort behov av en anpassad arbetssituation kan anvisas en Trygghetsanställning, enligt förordningen (2000:630) om särskilda insatser för personer med funktionshinder som medför nedsatt arbetsförmåga .

Ekonomiskt stöd lämnas enligt samma regler som för lönebidrag. Stödet storlek ställs i relation till den anställdes nedsatta arbetsförmåga och det arbete som ska utföras.

Särskilt anställningsstöd för den som deltar i jobb- och utvecklingsgarantin

Syftet med jobb- och utvecklingsgarantin är att erbjuda personer, som varit arbetslösa under längre tid, individuellt utformade aktiviteter för att de så snart som möjligt ska kunna få arbete. Det kan handla om arbetspraktik, arbetsträning eller förstärkt arbetsträning.

Särskilt anställningsstöd, enligt förordningen (1997:1275) om anställningsstöd, för den som deltar i jobb- och utvecklingsgarantin lämnas under 12 månader med 85 % av lönekostnaden (högst 750 kr/arbetsdag). Stödbeloppet utbetalas månadsvis till arbetsgivaren som bidrag i efterskott.

Särskilt anställningsstöd i form av instegsjobb

Instegsjobben, enligt förordningen (1997:1275) om anställningsstöd, är riktade till nyanlända invandrare med uppehållstillstånd som inte är äldre än 18 månader och studerar eller har fått löfte om att studera Svenska för invandrare (sfi). Anställningen kan vara på del- eller heltid och ska gå att kombinera med studier inom sfi.

Stöd kan beviljas under de första 18 månaderna från att personen fått sitt uppehållstillstånd.

En offentlig arbetsgivare får ett bidrag på 50 procent av lönekostnaden, dock högst 500 kronor per arbetad dag vid anställning i form av instegsjobb. Anställningsstöd lämnas till arbetsgivaren genom bidrag som utbetalas månadsvis.

Anställningsstöd för långtidssjukskrivna

Den som är minst 20 år och har en anställning får anvisas en anställning med anställningsstöd, enligt förordningen (1997:1275) om anställningsstöd, för långtidssjukskrivna om han eller hon:

- haft en sammanhängande sjukperiod om minst två år och inte bedöms kunna återgå till sitt arbete, och
- har en överenskommelse med sin arbetsgivare om ledighet från sin anställning för en anställning med anställningsstöd.

Anställningsstöd för långtidssjukskrivna lämnas under sex månader. Stöd lämnas med 85 procent av lönekostnaden, dock högst 750 kronor och utbetalas månadsvis till arbetsgivaren som bidrag.

Lönebidrag

Syftet med lönebidraget är att underlätta för personer med funktionshinder som medför nedsatt arbetsförmåga att få eller i vissa fall behålla en anställning där den enskildes kompetens och färdigheter tas tillvara och där funktionshinder och ned-

sättning i arbetsförmågan beaktas. Genom särskilda insatser t.ex. utbildning, kamratstöd, arbetshjälpmedel ska den anställdes arbetsförmåga ges möjlighet att öka och på sikt innebära att lönebidraget inte behövs.

Lönebidrag får som regel lämnas i längst fyra år.

Lönebidragets storlek påverkas av lönekostnaden för den anställde och den anställdes arbetsförmåga.

Målgrupp

Lönebidrag får lämnas

- vid nyanställning
- när en anställd återgår till arbete efter att ha haft hel tidsbegränsad sjukersättning eller hel aktivitetsersättning
- när en arbetsgivare tidigare haft en anställning med lönebidrag får sin arbetsförmåga försämrad inom tre år från det lönebidrag som senast lämnades och det finns behov av att lönebidrag på nytt lämnas
- när en arbetstagare som har lönebidrag byter arbetsgivare kan den ny arbetsgivaren få bidrag för återstoden av den beslutade bidragsperioden
- när en arbetsgivare anställer en person med funktionshinder som medför nedsatt arbetsförmåga och som är långtidssjukskriven från en anställning som hon/han inte kan återgå till.

Förordningen (2000:630) om särskilda insatser för personer med funktionshinder som medför nedsatt arbetsförmåga

Information om detta PM lämnas av Phia Moberg och Maria Dahlberg förhandlingssektionen.